

прийнятої бізнес-моделі та стратегічної мети підприємства, а також від рівня кваліфікації бухгалтерських кадрів та керівництва суб'єкта господарювання.

Література.

1. Маренич Т.Г. Реалії формування облікової політики / Сучасний стан і перспективи розвитку обліку, аналізу та фінансового забезпечення підприємств агропромислового виробництва: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 9-10 листопада 2017 р. / Харк. нац. аграр. ун-т. – Харків: ХНАУ, 2017. С. 48-52.

2. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» від 05.10.2017 р. №2164-VIII / URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172164.html

3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996-XIV / URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T990996.html

4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» / URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_020

5. Чалый И. Учетная политика по МСФО: особенности формирования / Все о бухгалтерском учете. – № 6. – 22.01.2018 р. – С. 18-19.

6. Маренич Т.Г. Обґрунтована попередня облікова оцінка як невід'ємна складова облікової політики підприємства / Т.Г. Маренич // Проблеми економіки. – 2016. – №2. – С. 179-183.

7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» / URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_021

8. Маренич Т.Г. До питання класифікації бухгалтерських помилок / Т.Г. Маренич // Вісник ХНТУСГ: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ, 2017. – Вип. 188. – С. 3-14.

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА

ОНЕГІНА В.М., Д.Е.Н., ПРОФЕСОР,

КРАВЧЕНКО О.М., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,

БІЛЕЦЬКИЙ О.С., К.Е.Н.,

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

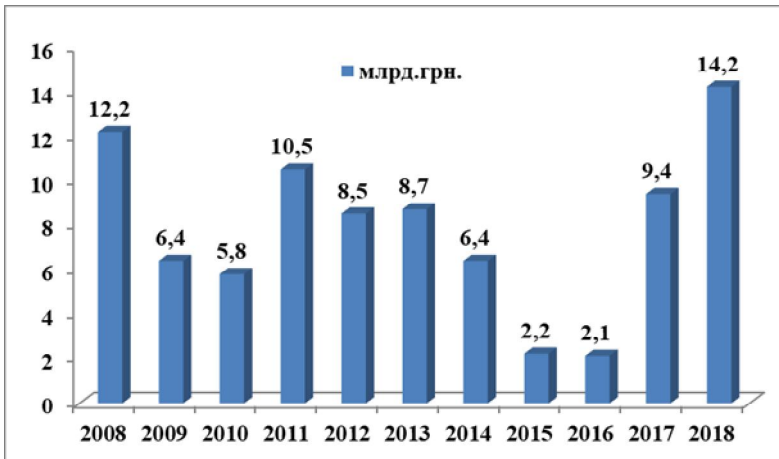
Державна аграрна політика як процеси із визначення та реалізації стратегічних орієнтирів, цілей, завдань і заходів держави в сфері розвитку аграрного сектору покликана сприяти його сталому розвитку, гарантуванню продовольчої безпеки країни. Основу

інституційної матриці аграрної політики має становити ієрархія науково обґрунтованої стратегії розвитку аграрного сектору та аграрної політики, базового комплексного закону з державного регулювання аграрного сектору, інших нормативно-правових актів.

В умовах дефіциту державного бюджету визначення стратегічних пріоритетів має ключове значення для проведення дієвої та ефективної аграрної політики.

Порядок державної підтримки аграріїв визначається щорічно в законах України «Про Державний бюджет України» та низкою підзаконних нормативних актів [2-4]. Отже, постійно змінюються не стільки стратегічні пріоритети, скільки результати лобіювання інтересів зацікавлених груп у політичному процесі при формуванні та затвердженні державного бюджету. Дослідження сучасного стану державної підтримки аграріїв виступає основою для розробки заходів з її удосконалення, перетворення аграрної політики на дієвий чинник сталого розвитку аграрного сектору та гарантування продовольчої безпеки країни.

Державна підтримка сільського господарства в Україні є не лише нестабільною (обсяги видатків Державного бюджету по Міністерству аграрної політики у 2008-2018 рр. наводяться на рис. 1), але й є значно нижчою порівняно з країнами провідними експортерами сільськогосподарської продукції.

Рис. 1. Заплановані видатки Державного бюджету України по Мінагрополітики України, млрд. грн.

Джерело: складено авторами на основі законів України «Про Державний бюджет України»

У Державному бюджеті України на 2018 р. [2] передбачено на фінансову підтримку сільськогосподарського виробництва 945 млн. грн., що становить 27,8 млн. Євро, або 1,4 Євро на гектар сільськогосподарських угідь (для порівняння: в країнах ЄС така підтримка сягає 200-300 Євро на гектар). Також передбачено 1 млрд. грн. фінансової підтримки розвитку фермерських господарств та 4 млрд. грн. державної підтримки галузі тваринництва.

Аналіз стану продовольчої безпеки в Україні показав, що в останні роки проблема достатності продовольства має саме структурний аспект. Виробництво і споживання тваринницької продукції, зокрема м'ясо-молочної, є недостатнім на 40-45 %.

Крім недостатнього обсягу виробництва та споживання продукції тваринництва, особливістю галузі є структура товаровиробників. Лєвова частка м'ясо-молочної продукції виробляється господарствами населення, де утримується переважно до п'яти голів худоби. Питома вага господарств населення у виробництві, наприклад, молока становить майже 74 %; м'яса виробляється господарствами населення 36 %, у тому числі м'яса яловичини 73,6 %, свинини 46,9 % [5].

За таких умов доцільно було б у державній підтримці передбачити саме заходи підтримки домогосподарств населення, які б змогли закупити необхідне обладнання, адаптуватися до якісних вимог, шляхом кооперації укрупнитися та трансформуватися у різні форми господарювання. Оскільки аналіз Порядку розподілу коштів за бюджетними програмами показав, що такої підтримки господарства населення, які виробляють тваринницьку продукцію, не одержуватимуть.

Механізм розподілу бюджетних коштів майже унеможливає для більшості бажаючих, особливо дрібнотоварних виробників, тим більше для господарств населення, отримання фактичної державної підтримки. Дві головні причини: по-перше, загальна сума у 4 млрд. грн. є незначною у порівнянні з кількістю суб'єктів господарювання галузі тваринництва, яких тільки підприємств 2 141 тис. одиниць; по-друге, збільшення претендентів на отримання державної підтримки автоматично зменшує обсяг бюджетних коштів на кожного суб'єкта господарювання, оскільки Мінагрополітики формує загальний реєстр суб'єктів, які набули право на державну підтримку, та зазначає в ньому суму коштів, що підлягає розподілу, «в межах відкритих бюджетних асигнувань пропорційно заявленим сумам» [4].

Оцінка слабких сторін сучасного Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств [3] показує, що фінансова підтримка надається тільки фермерському господарству, у власності та/або користуванні якого перебуває не більше ніж 500 гектарів земель сільськогосподарського призначення, яке має чистий дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній рік до 15 млн. грн., також сільськогосподарському обслуговуючому кооперативу, до складу якого входить не менше ніж 20 членів, серед яких повинні бути не менше ніж одне фермерське господарство, а інші – фізичні особи, у власності та користуванні кожної з яких перебуває не більше ніж 100 гектарів земель сільськогосподарського призначення.

Таким чином, за даними Державної служби статистики на 1.01.2018 р. таким правом можуть скористатись з майже 45 тисяч фермерських господарств лише деякі та менша половина з 996 сільськогосподарських виробничих кооперативів.

Такий Порядок державної підтримки галузі тваринництва та розвитку фермерських господарств не забезпечує адаптації малих товаровиробників, зокрема господарств населення (питома вага яких у виробництві продукції тваринництва становить 54,4 %, в тому числі молока 74 %), до нових умов господарювання, зумовлених Євроінтеграції планами країни. Зазначені процеси загрожують існуванню малого тваринницького агробізнесу та навіть підривають джерела доходів сільських домогосподарств (господарств населення) і розвиток сільських територій в цілому.

Удосконалення державної аграрної політики потребує, насамперед, опрацювання та затвердження узгодженої системи програмних та законодавчо-нормативних документів, підпорядкування поточного бюджетного процесу базовим законам з аграрної політики, передбачення у державній підтримці тваринництва державних програм, які б враховували необхідність вирішення проблем розвитку всіх категорій виробників, зокрема господарств населення, їх адаптації до нових умов господарювання, пов'язаних з Євроінтеграційними планами України.

Література.

1. Єдина комплексна стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 рр. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/node/16025>

2. Про Державний бюджет України на 2018 рік: Закон України від 07 грудня 2017 р. № 2246-VIII [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2246-1>

3. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств / Постанова КМУ від 7.02.2018 № 106 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-vik>

4. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки галузі тваринництва / Постанова КМУ від 7.02.2018 № 107 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-vik>

5. Статистичний щорічник України «Сільське господарство України 2016» / Київ: Державна служба статистики України, 2017, 246 с.

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА АПК

***ОРЕЛ В.М., Д.Е.Н., ДОЦЕНТ, ПРОФЕСОР КАФЕДРИ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Формування цілісної інноваційної системи є неодмінною умовою забезпечення конкурентного статусу країни. В останні десятиліття категорія «інновація» з вузько технологічного і наукового поняття трансформувалася в соціально-економічну категорію[2]. Особливу роль в цьому зіграли не тільки досягнення науково-технічного прогресу і процеси глобалізації, а й прагнення бізнесу і ринкових регуляторів поглянути на дану категорію ширше, осмисливши всю палітру характеристик і властивостей, притаманних інновації.

Для української економіки розвиток підприємств агропромислового комплексу (АПК) є індикатором зростання всієї системи виробництва. Це пов'язано з тим, що підприємства сільськогосподарської галузі вкрай швидко реагують на фактори зовнішнього середовища, наприклад, на зміну цін на пально-мастильні матеріали, курси валют, на коливання погодних умов, рівень життя в країні, зовнішньоекономічну обстановку та ін. Крім того, не можна не відзначити наявність внутрішніх факторів, що негативно впливають на діяльність підприємств АПК, таких як зношеність і застарілість машин і устаткування, використовуваного на досліджуваних підприємствах. Наведені аргументи обумовлюють необхідність